

la senyera

CIUTADANIA - ESPORT - JOVENTUT - NOTICIES

Dels articles son responsables llurs
autors. No es retornen els originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :
CARRER D' ALLADA, 34

Número solt: 15 cèntims
Anuncis i comunicats segons tarifa

“PALESTRA”

Palamosins:

Fa temps que veieu aquesta paraula i encara no heu vist cap fet. Malgrat tot, aquesta Delegació ha procurat s'iniciés l'actuació de “PALESTRA” a la nostra Vila i us convida ben amicalment a l'acte solemne que ha organitzat pel vinent diumenge dia 7 de Desembre a les 10 i mitja del matí al Saló Teatre Carme.

Hí parlaran :

Josep Mundet i Perpinyà de “Penya Palamós”

Iniciació de PALESTRA a Palamós i actuació futura.

Lluís Isern i Dalmau Advocat i Publicista

PALESTRA en l'aspecte social.

Carme Espinosa de los Monteros

PALESTRA en l'orientació femenina.

Octavi Saltor Advocat i Publicista

PALESTRA en la seva finalitat patriòtica.

Palamosins: Demostreu la vostra ciutadania acudint a aquest acte. “Palestra” us crida; responeu-li adherint-vos a la seva obra.

PALESTRA

L'home de dues cares

No es necessita ésser psicòleg ni filòsof per a que un hom pugui esbrinar interiorment i endevinar l'estat d'esperit bó o dolent, encertat o desviat, la virtut o la perfídia de part del poble que s'arrastra penosament vers el camí d'emancipació social. L'esperit d'aquestes pobres criatures quan surt exteriorment o manifestant-se, s'hi veu pintat amb tot l'horror de l'abandó despietat de la cultura que ha de redimir-lo, ço bó i ço dolent amb ingenuïtat i inconsciència. Un sentiment, tant si és bó com dolent, no l'amaga, ans bé el pregonà. Sortosament, que privats d'hipocresia, no descendeixen a la vilesa.

Hi ha, però, una gran part de poble que per naturalesa, afany o preocupació, ha sabut modelar el seu esperit obrint-lo de cara a les corrents contemporànies. No ens referim a aquests que enrogeixen al contemplar als seus germans de classe o casta, de l'espectacle depriment que ofereixen en plé segle XX i que els traba de donar un pas més enllà de reivindicació.

No és pas necessari buscar amb una llinterna l'home de dues cares quan es pot trobar a ulls clucs... Agafeu un anònim a semblança de molts i per un moment contempleu-lo. No veieu el somriure de bonomia que abarca les set virtuts? Mireu-se'l per l'altra banda i hi veureu el gest d'un tirà dominat per els set pecats capitals. Però aquest home, no és ni bó ni tirà: és entremesclat; tant pot ajupir-se per rebre pacientment una fuetada com blandir el fuet i executar-la. Aquí no hi ha classe ni casta; no s'ha adonat tant sols de la seva situació. ¿Quin mot pot aplicar-se-li? El d'egoïsta.

Agafeu-lo i poseu-lo en una lluita turbulenta de reivindicació... Sentiu com udola? Es que es demanen més quartos. Què no el sentiu?, és que la lluita és per a ventilar una qüestió moral, de dignitat, d'honor de classe.

Feu-lo per un moment patró i no es preocuparà per una qüestió moral, però si li demanen diners, plantarà cara amb més sanya que el més reaccionari dels patrons, i si un vell no li rendeix prou, que pugui minvar un cèntim en els seus interessos no duptarà pas per a llençar-lo d'una coça.

Egoïsme, Egoïsme i sempre Egoïsme!

He escrit aquestes ratlles per qui em vulgui entendre i per un descàrrec de consciència.

Companys: Ja va per quinta vegada que veiem un espectacle dolorós en el interior de la primera i més important Societat palamosina.

¿Voldrien fer el favor de desmentir-me amb un gest de dignitat?

J. MATAMALA S.

Els Raonaments

Si jo us digués que per que un home *pensi* és absolutament necessari que *prèviament* aquest home *existeixi*, és fàcil que obtingués tot seguit el vostre assentiment. Però si cregués necessari un escrit de dues columnes per a fer-vos-ho veure clar, tindria por que no us ofenguessiu al comprobar el pobre concepte en que tinc la vostra capacitat.

Es una afirmació tan infantil, que no crec pas indispensable recurrir a la química i a la fisiologia per a demostrar-la: us conceptuo prou intel·ligent. I com que el pensament pràctic de la nostra època és suprimir lo innecessari, procuraria tirar endavant després d'haver constatat simplement aquell axioma.

Naturalment que no tothom està empapat del pensament pràctic de la nostra època, i així ens trobem en plé 1930 amb admirables filòsofs que, al capdevall de dugues columnes de profundes investigacions, enriqueixen el tresor intel·lectual de la Humanitat amb transcendents descobriments de la categoria del que he copiat: «que l'autor d'una cosa, és anterior a la mateixa cosa.» Amb altres paraules: la causa és anterior a l'efecte.

No obstant, si per arribar a aquesta conclusió us fan seguir el camí de la veritat—encara que us fassin recapitular una mica de química orgànica i inorgànica i us recordin la llei de la gravetat—cal ésser generós i perdonar la marrada, ja que al capdevall arribeu a Roma, que era de lo que es tractava.

He fet el meu elogi sincer de l'article «Disquisicions» signat A. Sunyer Capdevila i aparegut a LA SENYERA del 17 d'aquest mes, fins el passatge que diu: «Heus ací com essent Déu una idea, un pensament humà, Déu és posterior a l'home; o, tergiversant els termes, l'home és anterior a Déu».

L'autor sembla confondre *la idea d'una cosa*, amb la cosa mateixa.

Imagineu-vos que jo digués: «Heus ací que essent els habitants de Mars una idea, un pensament humà, l'home és anterior als habitants de Mars».

Suposo que els habitants de Mars no tenen cap necessitat del pensament humà per existir; existeixen o no, però independentment de que l'home hagi pensat en ells.

Continuant—amb lògica—el raonament del Sr. Sunyer, sense deixar-se caure en el sofisme, us dic:

«Déu, baix cert punt de vista, és una idea humana». D'acord.

«Per lo tant, l'home és anterior a LA IDEA de Déu».

Aixís sí. Ni el Sant Pare gosaria negar-ho.

Cal reconèixer que, seguint la lògica estricta que caracteritza, al menys fins aquell passatge, l'article que comento, és inexcusable la intercalació dels mots «la idea» en la forma que acabo d'exposar.

I llavors, per a completar el raonament coix o sofisticat, caldria que l'autor demostrés que Déu no és més que una idea, una fantasia humana.

De la mateixa manera en el paral·lel dels habitants de Mars: seria necessari provar que no existeixen enlloc més que en el cervell humà.

Com que a mi m'interessaven aquestes coses, invito cordialment l'autor—si és que encara és viu, que aixís ho desitjo—a demostrar que Déu no passa d'ésser una idea. És l'únic recurs que té, si vol quedar bé.

Jo n'estaria molt satisfet, perquè és realment sensible que un article de tanta envergadura, tingui una tara que el destrueix absolutament.

ANTONI ARMENSAL

Palamós, Novembre 1930.

En Tribuna aliena

El senyor Armensal—i deixo apart tota l'innecessària ironia esmerçada en la rèplica feta més amunt a l'article «Disquisicions»—no té segons diu, inconvenient a reconèixer-nos que és impossible l'existència d'idees *innates*; que els nostres pensaments, els nostres conceptes, les nostres idees formats de qualsevol cosa, són efecte, una vegada nosaltres en situació de pensar i comparar, de la combinació de dos factors i mai d'un sol d'ells; que, talment que el pintor, que l'escriptor que, respectivament, dibuixen un quadre i descriuen un paisatge perquè aquest paisatge i aquest quadre s'han engendrat en la llur ment a la contemplació i estudi del món exterior (després els poden haver variat o combinat segons el llur sentit artístic, més jamai apartar-se de ço per ells copiat), així també la nostra «idea» es forma a l'influència de les coses existents fora de nosaltres i a l'abast dels nostres sentits en el nostre món interior. I que, defensar el contrari, seria el mateix que afirmar que un cec de naixença pugui tenir un concepte de la lluna sense haver-ne sentit parlar mai a ningú.

Doncs bé: Si esteu conforme amb això, es a dir, amb què una cosa que no es vegi, ni es

senti, ni se'n tingui absolutament cap noció real no pot formar-se'n idea—cosa, tot això, expresada en «Disquisicions»—us veureu obligat a concedir-nos també que l'idea «divina» en l'home és un absurd, una quimera: puix que, on se'ns ha manifestat Déu, on l'hem vist, on l'hem experimentat, on l'hem sentit, on ens ha estat possible de comprendre-hi la seva existència? Enlloc. Quin concepte, essent així, ens en podem formar? Cap, de natural. Seguim, doncs: Si la pretensió de l'idea divina en l'home es negativa, d'on ha sortit aquest Déu tan bandejat com a penó de combat i com a espantall dels pobles per les religions? Reflexioneu una mica i veureu com l'«idea de Déu» no és, forçosament, res més que una idea «humana», versemblantment, de l'home poeta i suscitada per l'observació i poetització del mateix home realitat.

I comprendreu també així mateix, com la nostra imaginació en remontar fins a l'ilimitació les qualitats i poders humans, és qui únicament ha engendrat a Déu, no essent aquest, doncs, més que l'home, elevat fantàsticament per un cervell calent a totpoderós i infinit (i explotat després com aital Déu per un estol de vius i mal intencionats), quedant, per tant, relegat a la sola condició «d'idea humana», és a dir, d'idea formada en l'home i tenint com a punt d'origen ell mateix; cosa aquesta, que ve a afirmar innegablement allò que el senyor Sunyer i Capdevila deixava plasmat en el seu sí voleu *quilomètric* però racional article, dient: «Heus ací com essent Déu una idea, un pensament humà, Déu és posterior a l'home, o, tergiversant els termes, l'home és anterior a Déu».

EDUARD CULUBRET

Una cosa es predicar...

y otra cosa es echar trigo

Sempre hi han persones més aixerides que les altres. Per mostra, ens és prou esmentar el cas del nostre amic en Víctor Nicolau qui, desde les columnes de «Baix Empordà» de Palafrugell, ve retocant i blasmant amb dives de gran mestre l'actuació de LA SENYERA, acusant-nos a tots els qui amb el nostre esforç la donem al públic, d'ases i ésser inferiors per la publicació de la secció humorística i de combat «inter-jovenil» «Sagetes», a més d'altres coses de poc més o menys importància.

Per de prompte—sense que per això es pugui suposar que tenim cap obligació de donar explicacions ni satisfaccions de cap mena a

ningú—volem dir al senyor que tan «*al buen tun tun*» ens jutja, que cal no confondre «LA SENYERA» amb les «*Sagetes*»—cosa que fa ell—i que aquestes «sagetes que tant malament sembla se li posen per la seva contradicció aparent amb les altes i nobles finalitats que diem perseguïem (i així és, certament) obeï, no a un nostre desig de suscitar estúpides rivalitats i ressentiments passatgers entre el jovent local, sinó a l'interès que teniem de què el nostre periòdic, per mitjà de la part satírica, ja que d'altre qualsevol manera ho veïem impossible, aconseguís arribar a certes esferes allunyades que fins ara s'han anat mirant amb indiferència manifesta, tots els esdeveniments de transcendència per a Palamós i de profit per a la cultura i desenvolupament de la vila; esperant i suposant, naturalment, una vegada això aconseguit, que el qui tingués una fulla a les mans per a llegir i explaiar-se en ço que a ell li plagués per damunt tot—i que això sigués les «*Sagetes*»—no deixaria, malgrat fos per incidència, de interessar-se per tot o part de ço altre que allí es publicués. En una paraula, aquestes tan criticades «*Sagetes*», l'inutilitat de les quals per a certes coses no gosem desmentir, eren (i són) d'un doble profit: «Propagar el setmanari i propagar, per tant, tot el què a ell atany, i afavorir, ensems, amb una major venda el seu estat econòmic, tan magre». (Sens tenir-ne cap necessitat, si vol, Sr. Nicolau, se li demostrarà).

Demana també, l'amic Nicolau, a tots els palamosins, què en penseu de «LA SENYERA». Ens plauria sentir ço que aquests palamosins li responen. Per altre part, i essent així que reprobeu i bescanteu la nostra tàctica—l'única, al nostre parer capaç d'encaminar satisfactoriament (ara com ara) la subsistència del periòdic—és a dir, que es veuen amb majors possibilitats, forces, intel·ligència i comprensió per a tirar endavant «LA SENYERA», no voldriem posar obstacles a què poséssim en pràctica les seves «encertades teories» i estem disposats, sempre que ells vulguin, a deixar-los-hi el nostre lloc i retirar-nos, abandonant a les seves mans el termini de la tasca tan voluntariosa i feament començada per nosaltres. Els esperem, doncs.—La Redacció.

—Segueixen amb gran activitat les obres de col·locació de la nova acera del Carrer Major.

—Sembla hi ha el propòsit dintre l'element jove d'una societat palamosina d'anar a la formació d'un Grup Teatral d'aficionats. Ho celebrariem.

Espectacles

Tenim grans produccions en perspectiva: «El Arca de Noé», «Sin novedad en el frente», «El Rey del Jazz», etc. Algunes d'elles se'ns donaran sonores i preveïem que les properes festes seran pròdigues en aconeteixements cinematogràfics. Dintre la nova modalitat del cinema, esperem veure les obres de gran relleu que han donat nova vida i noves possibilitats al setè art, ja que de les pel·lícules mudes, poca cosa bona ens queda per veure. Així almenys ho sembla si es considera la pobresa dels programes d'aquests dies.

A l'Econòmic Cine «Oriente», no interessà gaire. La nota exòtica i pintoresca valia més que el treball de Lon Chaney, Lupe Vélez, Lloyd Hughes i Estelle Taylor. Monotonia en l'acció, pèssima fotografia.

«Dos rosas rojas», cinta alemanya amb Liane Haid, Oscar Marion, Harry Halm i el nou nom La Jana, té troços bons d'una tècnica ben reixida, però el conjunt és deficientíssim i més poc interessant que les «Actualidades Gaumont».

Al Carme «El pecado sintético», presenta a Antonio Moreno i Colleen Moore en un rol que posa de relleu ses grans qualitats mími-ques, que lo millor de la cinta. L'argument, de corte americà, és d'una inverossimilitut que no convenç al més càndid.

Per fi, «Nada, niña, nada», és la pel·lícula més desatinada i absurda que hagi fet mai la Paramount, a càrrec (i és llàstima) de Bebé Daniels, James Hall, Josephine Dunn, etc. I diuen que *Si es un film Paramount es lo mejor del programa...*

Noticiari

—S'ens diu que en una data pròxima del mes que avui encetem es celebrarà en aquesta vila un grandios míting d'afirmació catalana comarcal.

—Acusem rebut, agraidíssims, d'una tarja de salutació per LA SENYERA, del prestigiós artífex N'Adolf Fargnoli.

Dissabte, dia 29, ocorregué en els tallers mecànics de F. Soler, un greu accident. La víctima, un dels més joves i novells aprenents, es roturà el braç de dos llocs, essent transportat seguidament a una clínica barcelonina.

Sagetes

(Trapaceries recollides al nostre correu)

Hem rebut un escrit «fúnebre» a més no poder.

Mireu, sinó: «Contestant a l'Element Masculí»:

«La trapaceria i el maneig de les tisores ha estat sempre el patrimoni de les dones per lo que, encar que defecte, és quelcom passable, mentres que la xafarderia en els homes, francament, és deplorable i diu molt poc a favor del sexe fort i encara hi diu menys si els joves en qüestió es cuiden de mirar i escoltar el que fem i publicar-ho sens donar la cara, fent mostra de covardia, amagant-se darrera un pseudònim.

Nosaltres, doncs, tenim quan menys la sinceritat de signar: C. C., R. S. i C. E.».

—Hem llegit a *Baix Empordà* un despampanant article degut a la ploma del novell i prim articulista de *las gafas*. Li recomanem que's deixi d'articles i prengui el pols més sovint a la...; del contrari quan vosté sigui fora a estudiar ella li farà el «salt» amb el violinista. —L'element Masculí.

—Ens sembla que la simpàtica E. F. està boja jament enamorada de N'Alfons...

—«Club de tècnics de sequé» eh? Aquest títol Sr. O. R. sols es pot donar a aquells que alguna vegada n'han presumit de tècnics; el Club de la Brillantina no té tantes pretensions, però ens permetem donar-li un consell: Deixi la ploma i practiqui més la navalla...

—Per fi, diumenge al Camp d'esports, vam veure a la Teresa lluint la seva llampant boina!

—Sr. Nicolau: Poc el creuran els que llegeixen les seves predicacions de cultura, si vosté mateix ridiculitza i fa broma de l'obra de «Palestra», davant mateix de La Florida.

—Senyoretetes de «l'Element femení»: Si vostès no fossin tant carretons, més d'un jove ballaria millor de lo que balla; no seria millor que es cuidessin de cosir? — Brillantina Club.

—Joves i damisel·les: Allisteu-vos a les files de «Palestra». L'agrupació cultural i patriòtica més important de la nostra terra.

—Josep M. No ens voliem preocupar més de vostè, però en vista de l'èxit... Amb tot l'apreci que ens mereix vostè i les seves gracioses imitacions a l'Stan Laurel ens les arreglem perquè además de les feines culinàries ens sobri temps per sagetejar-lo. De totes maneres no ens desagradaria ens prestés la seva col·laboració en les feines de l'art culinari i aixís nosaltres ens podríem dedicar a fer sagetes. «L'element femení».

Damisel·les

En la primera plana hi ha el detall de l'acte de diumenge al teatre Carmen. En aquest detall hi figura un nom femení; per tant, aquest acte interessa també a vosaltres.

No hi ha dubte que voleu seguir les corrents modernes i que fretureu per posar-vos a to amb el moviment feminista desvetllat arreu del món; doncs, en aquest acte se us donaren orientacions ben pràctiques i senzillament factibles per assolir-ho, les quals venen avalades per *Palestra*, l'entitat que guia tot el jovent català, homes i dones, vers el màxim de perfeccionament cultural dintre l'esperit de catalanitat.

I, dintre d'aquest esperit tan nostre, cal que vosaltres també hi desplegueu les vostres activitats. Heu de conèixer, baix el vostre aspecte femení, la nostra terra amb la seva història, la seva cultura i la seva llengua, que és de tots. Aquesta llengua que quant més s'escriu i és llegeix, quant més parla i s'escolta, més s'estima, perquè és la que va ensenyar-nos la nostra mare. Mare... que un dia sereu vosaltres les que portareu a cap la seva missió, trament igualment als vostres fills el mateix verb que vosaltres aprenegueru.

Precisament per aquesta missió natural vostra, en vosaltres recau la cabdal esperança de Catalunya i, per ella, pel seu venturós demà, heu de fer-ho.

L'acte de diumenge vinent obrirà la llum al vostre esdevenidor i és precís que hi assistiu. Una persona cultíssima us parlarà expressament a vosaltres; una persona que té els mateixos sentiments vostres, que no és estranya a vostre temperament femení, que us coneix bé per quant és també una dona.

Penseu en el demà; en el demà vostre i en el de la nostra terra.

Feu acte de presència al teatre i *Palestra* us ho agrairà en nom de Catalunya.

J. M. P.

Segons hom ens innova, és ja un fet l'anomenament d'un nou Secretari pel nostre Jutjat. El secretari suplent, amb 14 anys de servei continuat. En Josep M.ª Puiggari, resta altre volta eliminat.

No seria possible, preguntem nosaltres, de legir per el càrrec a l'esmentat senyor? O és que pel sol defecte físic, no té dret a la vida? O és que ja no resta ni un sol recó on no imperi el podrider del favoritisme i les influències?

Enric VINCKE

Palamós

Mangueres i Tubs Metàl·lics flexibles

Per a conducció de Aigua, Olis d'oliva i demés olis vegetals. Vins Alcohols, Quitrà, Vapor, Gas. Olis minerals, Bencina, Petroli, Sorra Matèries grasses, Aire comprimit, Cables elèctrics, Ejes flexibles i tota mena de líquids a pressió o sense.

Aplicacions de l'Automòvil

(Carburador, escape, conta-kilòmetres grassa a pressió, etc.)

Mines - Ferrocarrils - Aviació i per a tota mena d'indústries.

Accessoris per a empalmar

MODERNA ESCOLA DE PIANO

Professor: R. CASAS

Lliçons particulars i a domicili

PALAMÓS

Bar-Restaurant SAN PACHO

PALAMÓS

AL COSTAT L'ESTACIÓ

Obert dia i nit. Habitacions amb aigua corrent
Cuina selecta. Especialitat amb els gelats.

Propietari: M. PUJOL Telèfon 26

Empordanesos!

Llegiu tots els Dímarts

“La Rambla de Catalunya”

(ESPORT I CIUTADANIA).

El millor setmanari català.

URALITA

Agència amb dipòsit:

Joan SALA Carrer del Port, 1 i 3 - Palamós

EL MILLOR MATERIAL
PER A COVERTES